Ukraine Insider, Част четвърта

Невидими йерархии и руската културна доминация над Украйна: Ролята на езика и стереотипите

Мариам Найем

Тази статия се осъществи с подкрепата на Държавния департамент на САЩ. Мненията, резултатите и изводите, изразени от автора на статията, не отразяват непременно виждания на Държавния департамент на САЩ.

За автора:

Мариам Найем е украинка от афганистански произход, изследовател на въпроси, свързани с културата. Чрез работата си Мариам се стреми да запознае англоезичния свят с културния контекст на руската война срещу Украйна. По-специално тя насърчава по-всеобхватното разбиране на колониалните и расовите аспекти и практики на руската култура по отношение на Украйна и други страни, колонизирани от Русия. Мариам работи за деколонизиране на дискурса за Украйна, за да се поставят във фокус украинските гласове и да се „децентрират“ руските и проруските империалистични разкази и послания. Мариам изгражда мостове между англоезичната аудитория и украинците благодарение на опита си както с украинската, така и със западната култура.

Резюме и ключови аспекти в статията:

- Военното нахлуване на Русия в Украйна е продиктувано от империалистични виждания, в които руското самовъзприятие за културно превъзходство и омаловажаването на украинската култура играят централна роля.
- Потискането на украинския език продължава с векове и е свързано с издигането на руския език като фактор, който привидно обединява руснаците и украинците.
- Стереотипните представи за украинците са особено видими в трудовете на руските интелектуалци от XIX век, които оформят културни клишета и утвърждават промотираните от руснаците йерархии на „цивилизован“ руски център срещу „некултурната“ украинска периферия.
- Широко разпространените стереотипи представят украинците като „неинтелигентни“; „забавни“; „примитивни“ и „предатели“.
- Борбата на Украйна за териториална независимост се допълва и от процеса на преодоляване на невидимите отношения на културна зависимост и украинския комплекс за малоценност, налагани от Москва както в миналото, така и в настоящето.

Ролята на езика в руската парадигма на доминация

Владимир Путин заяви, че е започнал войната, за да защити руския народ. Под руски народ той разбира преди всичко тези общности, които говорят руски език, а не руснаците, определени по етнически признак. Това е присъща характеристика на пропагандирания от Кремъл „руски свят“: ако някой говори руски език, той автоматично става част от руската нация.

Според Джеймс Мейс „единственото нещо, което наистина може да илюстрира политическата независимост на една страна от друга, е езикът като фактор на различие“.[1]

Ето защо **потискането на историята и на украинския език заемат централно място във войната**.

Как Русия потиска украинския език

Началото на руските атаки срещу украинския език са документирани през XVII в. и оттогава представляват постоянен процес.[2]

Известен пример за това е „Циркулярът на Валуев“. **На 18 юли 1863 г. министърът на вътрешните работи на Руската империя Пьотр Валуев издава указ, наречен „Циркуляр на Валуев“. С постановлението се забраняват всички публикации на украински език** (включително образователни, религиозни или образователни материали за деца), с изключение на белетристиката. Основната причина за приемането на тези мерки е свързана с политическата нестабилност, породена от еманципацията на крепостните селяни през 1861 г. Разпространението на украинския език застрашава да се превърне в основен инструмент за украинските активисти и най-лесното решение за руските управници е да унищожат езиковата еманципация на украинците от самото начало.

Като уронва статута на украинския език, Валуев едновременно осмива идеята за украинска независимост: *Те [мнозинството от малорусите, които изразяват мнението си в пресата] доказват с голяма убеденост, че не е имало, няма и не може да има никакъв специален*

[1] Masenko, L. ‘Українська мова і Росія. Імперія застосувала проти українців цілий арсенал засобів’ (‘Ukrainian language and Russia. The empire used a whole arsenal of means against the Ukrainians,’ *Radio Svoboda*, 25 August 2019).
[2] Siruk, O. ‘A guide to the history of oppression of the Ukrainian language,’ Chytomo, 29 March 2023.

малоруски език и че техният диалект, използван от обикновените хора, е същият руски език, само че покварен от влиянието на Полша върху него.[3]

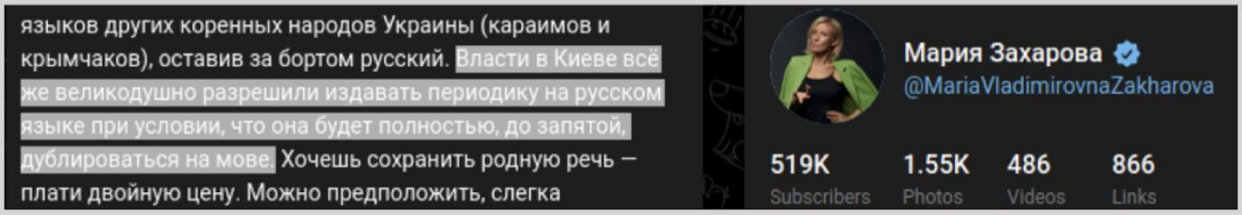
Интересно е, че в съвремието можем да намерим многобройни примери за сходно снизхождение по отношение на украинския език по руската държавна телевизия или от страна на официалните власти. В продължение на 150 години политическите методи на руските политици остават едни и същи.[4]

Желанието на украинците да говорят украински и да спрат да използват руски език обижда руския патриот. От тази гледна точка има само една причина, поради която украинците биха могли да отхвърлят могъщия руски език („езикът на цивилизацията и културата“) заради украинския, който е с „по-нисък статут“: те са тесногръди и претенциозни. Дълго време украинският език не се възприема като самостоятелен език, а само като диалект на по-големия и по-развит руски език. Този диалект се е смятал за забавен със своята непълноценност.

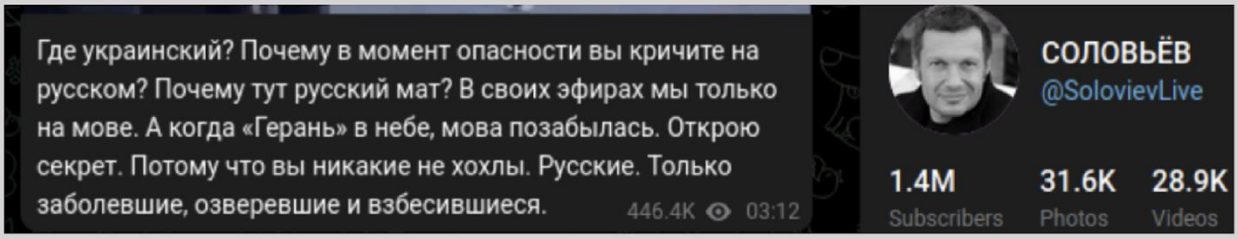
Отношението на руската държава към украинския език и украинския народ е аналогично. И единият, и другият имат нужда от по-нататъшно развитие, за да бъдат смятани за пълноценни (като език или нация), и двата са обект на присмех в опитите си да бъдат такива.

Типичен метод, използван от руската пропаганда, се състои в придаването на негативна конотация на иначе неутрални украински думи. Това е особено видно от начина, по който украинската дума „незалежність“ (независимост) се използва в руските медии. Когато руски политици или журналисти се опитват да обезценят Украйна, вместо да използват руския езиков еквивалент, те произнасят украинската „незалежність“ подигравателно – създавайки привидното според тях впечатление, че украинската дума има самостоятелно и независимо значение. Подтекстът на осмиването на украинския израз се състои в това, че „реално“ не съществува украинска независимост. Украинските претенции за независимост са абсурдни, защото Киев няма автономия и никога не е имал такава. Сходно използване на думата „мова“ (език) се опитва да внуши, че украинският език не е истински език, а имитация на истинския.

[3] Flier, M. S. Graziosi, A. ‘The Battle for Ukrainian: An Introduction,’ *Harvard Ukrainian Studies*, 35(1-4), 2017-2018.
[4] Smotrim. ‘Незалежная вступила с Россией в войну за борщ’ (‘Nezalezhnaya entered the war for borscht with Russia’, 7 December 2020).

The authorities in Kyiv generously allowed the publication of periodicals in Russian, on the condition that it would be completely, to the comma, duplicated in mova [Ukrainian language].

Where is your Ukrainian language? Why in a moment of danger do you scream in Russian? Why Russian swear words? Yet, on your TV you would only use the mova. Here is a solution to the secret: because you are not really khokhly [ethnic slur for Ukrainians]. You are Russians, only sick, enraged, and turned into beasts.

Подобно отношение не само показва, че украинският език се позиционира в рамките на йерархична структура, при която той не притежава качествата на истински, автентичен, сериозен език (като руския), а само го имитира. Затова всички думи, произнасяни на украински, автоматично имат противоположно значение.

В допълнение към откритата злоупотреба с украинския език, друг любим и важен аргумент на руския режим за започването на войната е така нареченото „потискане на рускоговорящите (и следователно руските) хора“. Как изглежда това „потисничество“? Използвам личния си опит, за да осветля тези твърдения, произтичащи от руската културна хегемония.

Опит от първо лице: Възприемане и преодоляване на руската доминация

Родена съм и съм израснала в Киев в рускоезично семейство. Баща ми не говореше свободно украински, така че руският беше основният език, на който се говореше у дома. Не му се налагаше да използва украински, защото всички можеха да говорят руски. Телевизията и филмите бяха на руски език. Повечето продукти на популярната култура бяха на руски: книги, музика, филми и тяхното озвучаване, списания, телевизионни предавания и новини. Те бяха или произведени в Русия, или издадени в Украйна, но на руски език.

Въпреки че основният език на преподаване в училищата беше украинският, не беше престижно да се говори украински. Затова повечето от нас говореха на руски. Това е класически пример за усвояването на културните отношения между колония и империя: езикът на метрополията се култивира и възприема като по-добър и „по-цивилизован“.

Веднъж, като дете, открих, че някои от съучениците ми говорят украински вкъщи. „О, сигурно е така, защото са от провинцията или имат роднини там“. Това беше моето обяснение, че някои деца не говорят руски вкъщи. Разбира се, аз произхождам от определен регион (Киев), но това отношение несъмнено съществува от години на много места в Украйна.

Друга тема на тийнейджърските оплаквания беше украинската литература: тя винаги имаше в своя фокус безкрайната борба на нашия народ. Ние не разбирахме напълно първостепенното значение на тази борба и, разбира се, аз сравнявах украинската литература с руската, мислейки последната за по-развита.

Това е пример за културно отчуждаване: обезценяване и отхвърляне на собствената култура и придаване на стойност на друга култура, доминираща и наложена от колонизаторите култура. Описанието на украинците и украинския език като „смешни“ и „глупави“ в книгите на Тургенев ме подтикна да се смятам повече за рускиня, отколкото за украинка. Защото не исках да бъда този „забавен и несериозен украински човек“. Комичното представяне е един от неизменните компоненти на руския стереотип за украинците: веселяци, които пеят и танцуват и говорят на „диалект“.

Стереотипното представяне на украинците се подсилва и от тенденциите в печатната преса: до 2014 г. на книжния пазар в Украйна преобладаваха руските книги. По неофициални данни до 80% от книгите са били на руски език, отпечатани в Украйна, или внесени от Русия.[5]

Дори и след началото на войната с Русия през 2014 г. в украинската училищна програма все още се изучават руски автори. Нещо повече, дори и сега, по време на пълномащабната война, програмата все още съдържа автори, чиито произведения изразяват империалистичния възглед за Украйна, който описвам по-горе.[6]

Украинската телевизия също е повлияна от концепцията за „руския свят“ и е разпространявала неговите идеи. В прегледа си на всички телевизионни предавания

[5] Dorosh, S. '"Вона тут надовго". Чому російська книга зміцнює позиції в Україні' ('"She's here for the long haul." Why the Russian book strengthens the position in Ukraine', *BBC*, September 25 2020).
[6] Krechetova, D. 'У шкільній програмі залишать твори Гоголя, Булгакова та Ільфа і Петрова – МОН' ('The works of Gogol, Bulgakov and Ilf and Petrov will remain in the school curriculum - MES,' УП.Життя, 4 August 2022.)

излъчвани по един от най-популярните канали установих, че от 72 предавания 33 бяха руски. Осем от тях бяха посветени на военната тематика и изрично подкрепяха руската армия.

Това бавно се променя. През 2018 г. делът на предаванията на украински език достигна рекордните 64 %, а процентът на руските предавания спадна до рекордно ниските 7 %. До 2020 г. обаче тенденцията се обърна и руските предавания отново достигнаха почти половината от телевизионното време, а украинските заеха 41%. По това време вече бяха изминали шест години от руската военна инвазия в Украйна, а както се вижда, културната инвазия има още по-дълга история.[7]

Дълго време местните проруски политически елити разделяха украинското общество и не се ангажираха с развитието на украинската култура. Усъвършенстването на украинската култура не беше в сферата на техните интереси, нито на интересите на техните господари.

Империалистичната култура не само че не беше преодоляна, но и изтласкваше украинската култура от Украйна чрез отчуждаване и унижение. Не осъзнавах колко много имперски идеи съм възприела от руската литература. Все още се справям с последиците от годините на културно отчуждение и се опитвам да преоткрия украинската култура за себе си.

Прекарах безброй часове в работа, за да изкореня „културното си раболепие“: комплекс за малоценност, който кара хората да обезценяват културата на собствената си общност. Това обаче е процесът на изцеление. Със сигурност знам, че съм готова да работя върху себе си, така че моята култура никога повече да не бъде в опасност. Това е цената на свободата: културна и политическа.

Руското културно господство и унижението на украинците се проявява не само в отношението към езика, но и във възприемането на украинците. Нека да разгледаме културното измерение на това потисничество през призмата на руските стереотипи за украинците.

Стереотипите като инструмент на колонизатора за културна доминация

Развитието на руските стереотипи за украинците може да се разглеждат в два етапа. На първия етап се сформира „романтичен“ образ преди XX век (той не е толкова розов, колкото може да звучи), а на втори етап се случва „по-коварно“ преформатиране на този образ от XX век досега.

[7] Detector Media ‘У 2020 році частка російської мови на каналах «великої шістки» виросла до 46% – дослідження’ (‘In 2020, the share of the Russian language on the channels of the “big six” grew to 46% - research,’ November 8 2020).

През XVIII-XIX в. в Руската империя се наблюдава вълна от интерес към украинската култура, дължаща се на идеите на романтизма. По това време Украйна е „руската Шотландия“. Украинците се превръщат в романтични герои: Украйна, нейната история, начинът на живот и обичаите на хората са обект на романтична идеализация. Една от причините за тази романтизация е свързана с героичните образи на казаците: честни, смели, простодушни, груби, необразовани, близки до природата, т.е. „естествени“ хора.

“Косаците от Запорожия отговарят на турския султан” от Иля Репин (един от най-известните художници в Русия през XIX в.)

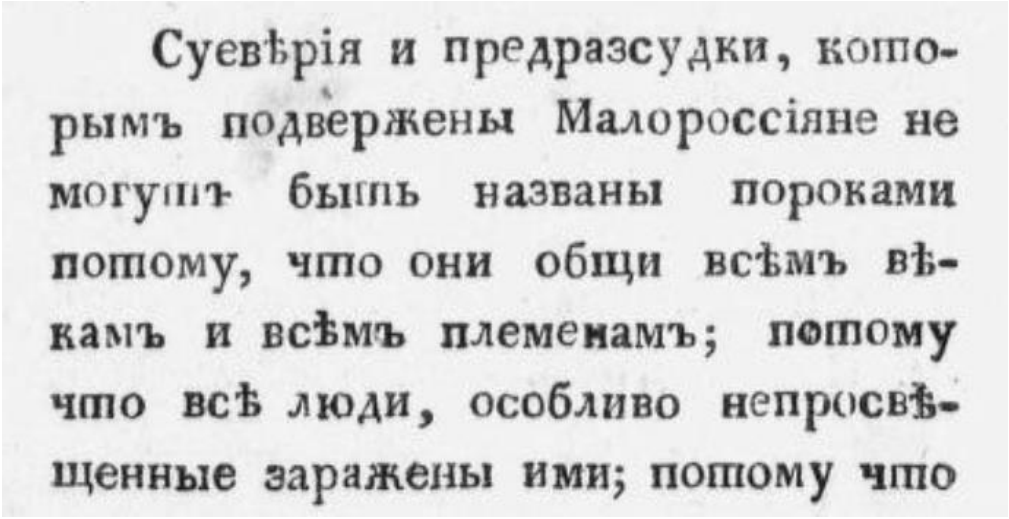

“Косак в степите”, от Иля Репин

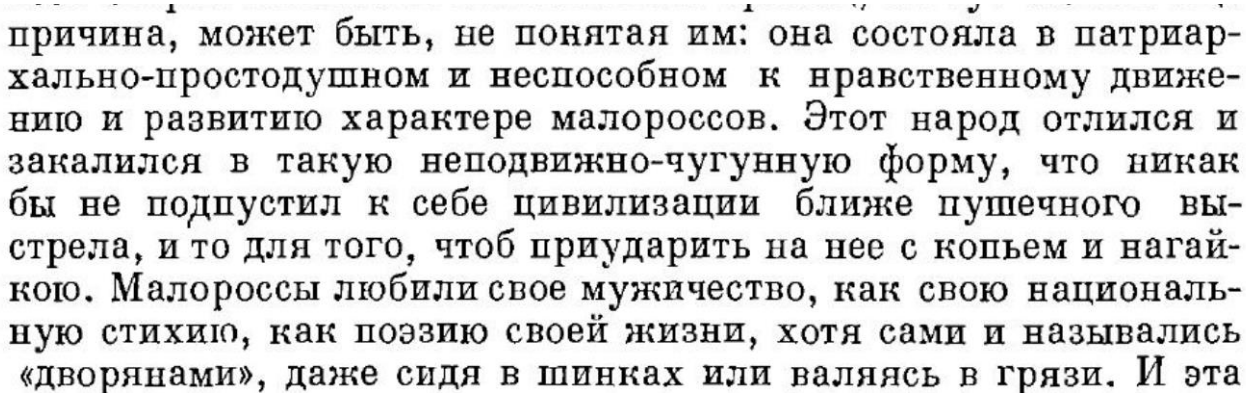
Ето основните стереотипи за украинците, които идентифицирах в осем произведения на известни руски интелектуалци от XIX в. Тези стереотипи в известен смисъл стават основа на съвременния стереотип за украинците.

- **Украинците за неинтелигентни и необразовани**

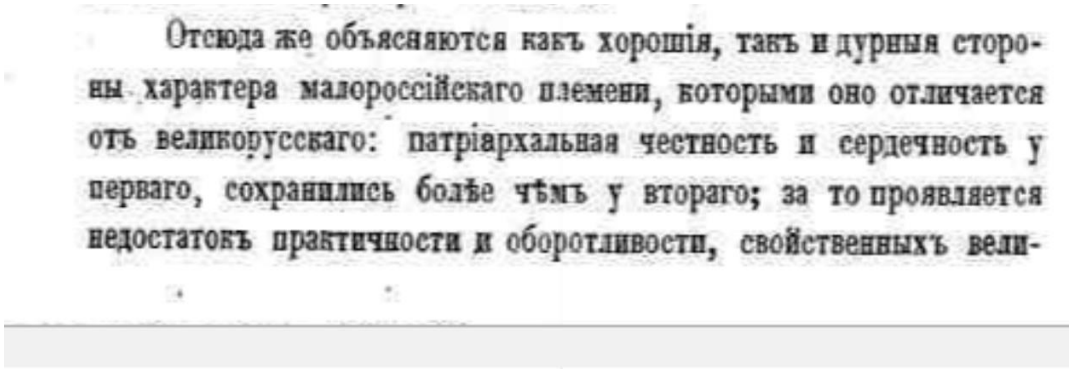
Из „Писма от Малорусия [руското шовинистично име на Украйна]“ на Алексей Левшин, руски историк, писател и етнограф, 1816 г., стр.73: „Суеверията и предразсъдъците, на които са подвластни малорусите, не могат да се нарекат пороци, защото са общи за всички народи [„племена“]: защото всички, особено непросветените хора, са заразени с тях.“

Суевѣрія и предразсудки, которымъ подвержены Малороссіяне не могутъ быть названы пороками потому, что они общи всѣмъ вѣкамъ и всѣмъ племенамъ; потому что всѣ люди, особливо непросвѣщенные заражены ими; потому что

От „Статии и рецензии. Статии за Пушкин“ на руския литературен критик Висарион Белински, 1846 г., стр. 62: „Тези хора не биха допуснали цивилизацията по-близо от оръдеен изстрел до себе си и дори тогава – само за да я измамят с копие и камшик.“

причина, может быть, не понятая им: она состояла в патриархально-простодушном и неспособном к нравственному движению и развитию характере малороссов. Этот народ отлился и закалился в такую неподвижно-чугунную форму, что никак бы не подпустил к себе цивилизации ближе пушечного выстрела, и то для того, чтоб приударить на нее с копьем и нагайкою. Малороссы любили свое мужичество, как свою национальную стихию, как поэзию своей жизни, хотя сами и назывались «дворянами», даже сидя в шинках или валяясь в грязи. И эта

От „Ръководство за изучаване на руската земя и нейното население“ от Михаил Владимирски-Буданов, 1867 г., стр. 277: „Малорусите са запазили някои от недостатъците на слаборазвитите племена като отмъстителност и хитрост.“

Отсюда же объясняются какъ хорошія, такъ и дурныя стороны характера малороссійскаго племени, которыми оно отличается отъ великорусскаго: патріархальная честность и сердечность у перваго, сохранились болѣе чѣмъ у втораго; за то проявляется недостатокъ практичности и оборотливости, свойственныхъ вели-

— 277 —

коруссамъ. Вмѣстѣ съ тѣмъ сохранились у Малороссовъ нѣкоторые недостатки свойственные племенамъ малоразвитымъ, напр. мстительность и хитрость. Отъ земледѣльческихъ занятій, требующихъ постояннаго пребыванія на родинѣ, развилась у Малороссовъ особая приверженность къ родинѣ, и отсюда недостатокъ предпріимчиваго духа. Характеристическія отличія эти рѣзко выражаются въ пѣсняхъ: великорусскія пѣсни отличаются силою и широтою мотивовъ, малороссійскія же изяществомъ мотивовъ и богатствомъ содержанія.

- **Украинците предизвикват присмех**

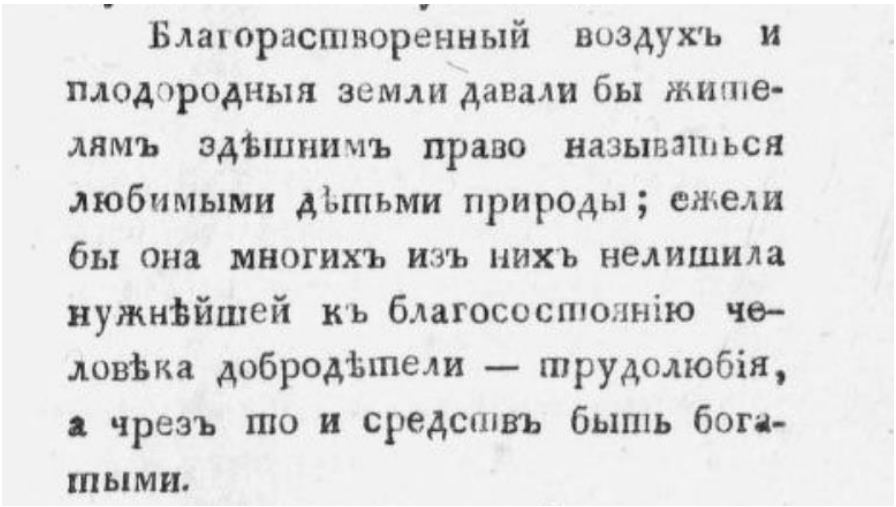
Тъй като липсата на култура също е „наивна“ и „достойна за присмех“, в образа на украинеца има присъща комичност. Така стигаме до втория стереотип: украинците са забавни.

От „Местени изследвания. Русия според разказите на пътешествениците и научните изследвания“, 1864-1887 г., стр. 106: „Руснаците [...] се подиграват с хохолите [етническа обида за украинците], като разказват за тях много смешни вицове, в които малорусите са представени или като извънредно наивни, или като простодушни, или като добродушни хора: но наивността, невинността и добротата са по-скоро добри качества, отколкото недостатъци. Причината за потайността и недоверието на малорусите към руснаците трябва да се търси в историята.“

Малороссъ скрытенъ, недовѣрчивъ, честенъ; великоруссъ откровененъ и недовѣрчивъ. Маллороссъ называетъ русскаго москалемъ. *Гарній человікъ, да москаль. Съ москалемъ дружи, а камень за пазухой держи*, говоритъ малороссъ и этими поговорками всего лучше высказываетъ свое мнѣніе о великороссіянинѣ. Русскіе, впрочемъ, мало обращаютъ вниманія на худое о нихъ мнѣніе, и подсмѣиваются надъ хохлами, разсказывая про нихъ множество забавныхъ анекдотовъ, въ которыхъ малороссы выставляются или людьми въ высшей степени наивными, или простодушными, или добряками; но наивность, простодушіе, доброта скорѣе хорошія качества, нежели недостатки. Причину скрытности и недовѣрія малоросса къ русскимъ надо искать въ исторіи. Честность малоросса также извѣстна всѣмъ. Только съ недавняго времени малороссы, уходя въ поле, стали запирать свои дворы. Случаи воровства очень

- **Украинците са „природни“ (а не културни) хора**

Из „Писма от Малорусия“, стр. 70: „Благодатният въздух и плодородната земя дават на тези жители правото да бъдат наричани деца на природата: стига това да не лишава много от тях от основната добродетел за човешкото благополучие – тежкия труд“.

Благорастворенный воздухъ и плодородныя земли давали бы жителямъ здѣшнимъ право называться любимыми дѣтьми природы; ежели бы она многихъ изъ нихъ нелишила нужнѣйшей къ благосостоянію человѣка добродѣтели — трудолюбія, а чрезъ то и средствъ быть богатыми.

От „Живописна Русия. Том пети: Малорусия, Подолието и Волиния“, 1897 г., стр. 21: „Малоруснакът е същата „детска“ нация като великоруснаците, само че с по-детско отношение към живота и неговите явления. Малкият руснак е по-скоро дете на природата, отколкото великият руснак.“

Малоруссъ—это такой-же младенецъ-народъ, какъ и великоруссъ, но только еще съ болѣе дѣтскимъ отношеніемъ къ жизни и ея явленіямъ. Малоруссъ—болѣе дитя природы, чѣмъ великоруссъ. Посмотримъ на него съ этой стороны.

Тази украинска „естественост“ ни тласка към следното разделение: естественост в сравнение с кого? С „цивилизования човек“, разбира се. Тоест, руснака.

Всички тези стереотипи имат и универсално качество, тъй като именно така империите са гледали на културите на своите колонии: забавни с това колко недокоснати от цивилизацията и интелигентността са те и водят естествен начин на живот в изолация от цивилизацията.

От епохата на романтизма можем ясно да видим съпоставката: „цивилизованият“ руснак срещу „нецивилизования“ украинец. Това винаги е поглед отгоре надолу, погледът на по-възрастния, по-мъдрия, по-културния и цивилизования, насочен към по-младия и нецивилизован брат.

Опитите да се оспори подобна гледна точка, да се покаже нейният етноцентризъм, завършват с фиаско, тъй като обиждат руския народ: шегите са безобидни. Как може украинците да не разбират това?

- Украинците са предатели

Друга интересна и популярна тема за руските интелектуалци от XIX в. е идеята за принадлежността на руснаците и украинците към една голяма руска нация (въпреки че те ясно класифицират украинците като отделна категория). Отново от „Живописна Русия“, стр. 20:

„Двата руски народа [украинците и руснаците] все още имат повече общи неща, отколкото различия. И двата са руснаци, и двата са православни; и двата имат общи врагове. И двата народа са се борили за величието, което Русия е постигнала: и двата са работили за руската наука и литература. Различията им не само не са вредни, но и са полезни. Те укрепват връзката: правят малкия руснак и големия руснак незаменими един за друг. Невъзможно и ненужно е да се заличат тези различия, породени от условията на природата и цялата история. Малкият руснак винаги е бил руснак и ще бъде такъв.“

различіе вредитъ единству. Но это ошибочно. У обѣихъ этихъ русскихъ народностей все-таки больше общности, чѣмъ различія. Онѣ обѣ русскія, обѣ православныя; у нихъ обѣихъ общіе враги; обѣ онѣ боролись за то величіе, какого достигла Россія; обѣ работали надъ русской наукой и литературой. Различія же ихъ, вышеуказанныя, не только не вредны, но положительно полезны. Они укрѣпляютъ связь; они дѣлаютъ малорусса и великорусса необходимыми другъ для друга. Изгладить эти различія, порожденныя условіями природы и всей прошлой исторіи, невозможно и невужно. Малоруссъ былъ русскимъ и будетъ имъ. Если онъ такъ себя не называетъ тамъ, гдѣ онъ встрѣчается съ великоруссомъ, то тамъ, гдѣ онъ встрѣтится съ полякомъ, молдаванномъ и венгромъ, твердо знаетъ, что онъ—русинъ».

В началото на XX в. Украйна изживява кратък период на независимост, преди да стане част от СССР. Желанието за политическа автономия добавя нов обрат към съществуващите стереотипи: сега украинците стават и предатели.

Пример за подобно отношение към украинското желание за независимост може да се намери на стр. 131 в „Бялата гвардия“ на Михаил Булгаков от 1925 г. Предателите и отрицателните герои говорят украински и симпатизират на украинската кауза. Основните положителни герои са носители на руската култура. Разбира се, не може да става дума за това, че Лариосик е предател. В никакъв случай един интелигентен човек, а още повече джентълмен, който подписва сметки за седемдесет и пет хиляди и изпраща телеграми с шестдесет и три думи, не може да бъде на страната на Симон Петлюра, водач на Украинската народна армия.

Конечно, не могло быть и речи о том, чтобы Лариосик оказался предателем. Ни в коем случае не может быть на стороне Петлюры интеллигентный человек вообще, а джентльмен, подписавший векселей на семьдесят пять тысяч и посылающий телеграммы в шестьдесят три слова, в частности... Машинным маслом и керосином наилучшим образом были смазаны и

Желанието за политически суверенитет се възприема като нещо абсолютно безсмислено и ирационално, като нелогично поведение на украински „диваци“, които не разбират предимствата на цивилизацията. Отхвърлянето на руската култура е доброволен преход към „варварството“ и украинския „предкултурен“ (т.е. предруски) период. По този начин благодатният образ на „недокоснатия от цивилизацията“ сега прераства в „дивачество“. Това, разбира се, само се изостря от втория противоречив опит за украинска независимост през междувоенния период и Втората световна война.

Един от показателните анекдоти по тази тема поддържа тезата, че „един украинец е земевладелец. Двама украинци са партизански отряд. Трима украинци са партизански отряд с предател“.

По това време възниква свързаният образ на „врага“. От една страна украинците са приятели – защото медиите в ранния СССР се опитват да представят украинците като най-добрите

приятели на руснаците. Но са и врагове, разбира се, защото са предатели, търсещи независимост. Идеята за предателя-враг се развива в най-ярко изразената черта в образа на украинците в руската култура: ирационалната омраза към руснаците. Забавният, неинтелигентният по-малък брат, който крие омразата и гнева си към по-големия брат, без никаква причина, просто заради тесногръдието си. Украинецът обвинява руснака за всичко.

Макар че някои от тези стереотипи може да изглеждат невинни, това е типична имперска гледна точка към колонизираната култура: унизителен поглед отгоре надолу. С времето предразсъдъците от „романтичното“ време се превръщат в здрава основа за руската украинофобия. Колко бързо забавните, необразовани, естествени хора се превръщат в диваци и предатели, когато дръзват да отхвърлят свещената руска култура и да тръгнат по свой път.

Съвременните руски опити за подчиняване на Украйна не са ново начинание, а са с вековна давност. В противен случай как така руските империалисти звучат по един и същи начин и през XXI, и през XIX век? Съпоставете Белински, 1846 г., стр. 60: „Малорусия никога не е била държава и следователно няма история в тесния смисъл на думата“ и Путин в скандалната си реч на 23 февруари 2022 г.: „Украинската държава е изцяло творение на Русия“.

Заключение

Многовековното културно господство на Русия над Украйна и съпътстващото потискане на украинския език и художествено изразяване представляват дългогодишните предпоставки на войната на Кремъл през 2022 г. В руската имперска перспектива на Украйна се гледа като на (културен) придатък към Русия без право на самостоятелно съществуване. Разцветът на независимия дух на Украйна ще се окаже решаващ за изхода на войната и нейните последици: тъй като се преодоляват последните остатъци от вековно вкореняваната национална малоценност.